

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Środowiska

KSI-4101-002-02/2014

P/14/056

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 52 32, F +48 22 444 52 43

ksi@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/056 – Organizacja i utrzymanie kąpielisk oraz miejsc wykorzystywanych do kąpieli.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Departament Środowiska.
Kontrolerzy	Krzysztof Nowek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89632 z dnia 23 maja 2014 r. Jacek Szymański, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89635 z dnia 17 czerwca 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2, 202-203)
Jednostka kontrolowana	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Płocku, zwana dalej „PSSE”, 09–402 Płock, ul. Kolegialna 20.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Romuald Ostrowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płocku, zwany dalej „PPIS”. (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ działania kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

W latach 2012–2014 (I półrocze)², Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Płocku przeprowadzał kontrole stanu sanitarnego kąpieliska „Sobótka” w Płocku (zwanego dalej „kąpieliskiem”) i miejsc wykorzystywanych do kąpieli – zorganizowanych na terenie powiatu płockiego. Współpracował z organizatorami tych obiektów w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osób przebywających na ich terenie, a także wykonywał obowiązki sprawozdawcze wobec Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie i Głównego Inspektora Sanitarnego. Podkreślenia wymaga podjęcie przez PPIS działań skutkujących wyeliminowaniem, w okresie poprzedzającym rozpoczęcie sezonu kąpielowego w 2014 r., nieprawidłowości w sprawowanym nadzorze sanitarnym, które wystąpiły w poprzednich sezonach kąpielowych.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- zaakceptowaniu, w latach 2012–2013, harmonogramów pobrania próbek wody z kąpieliska przedstawionych przez organizatora kąpieliska, które nie zapewniały liczby badań, wymaganej art. 163a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – *Prawo wodne*³,
- niedołożeniu należytej staranności przy dokonywaniu, w 2013 r., bieżących ocen jakości wody w kąpielisku. PPIS uznawał wyniki badań, wykonywanych na zlecenie organizatora kąpieliska w ramach kontroli wewnętrznej, pomimo że znacząco różniły się od wyników uzyskiwanych przez laboratorium PSSE,

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Kontrola obejmowała okres 2012–2014 (I półrocze), zwany dalej „badanym okresem”.

³ Dz.U. z 2012 r., poz. 145 z późn. zm., zwana dalej ustawą – *Prawo wodne*.

- nierzetelnym dokonywaniu oceny kontroli wewnętrznej, wykonywanej w latach 2012–2013 w ramach urzędowej kontroli jakości wody w kąpielisku, wymaganej art. 163 ust. 2 pkt 3 ustawy – *Prawo wodne*, w której nie oceniano prowadzonej dokumentacji, wymaganej od organizatora kąpieliska. Stanowiło to naruszenie §10 pkt 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpiele⁴, zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody,
- niepobraniu, w ramach kontroli urzędowej, próbek wody z kąpieliska przed sezonem kąpielowym w 2012 r. i 2013 r., co było niezgodne z art. 163 ust. 2 pkt 2 ustawy – *Prawo wodne*,
- nierzetelnym sporządzeniu w 2012 r. i 2013 r. sezonowych ocen jakości wody w kąpielisku, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody,
- nieprzekazaniu wyników sezonowych ocen jakości wody w kąpielisku Prezydentowi Miasta Płocka, czym naruszono art. 34e ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – *Prawo wodne*.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpiele

1.1. Sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpiele

Opis stanu
faktycznego

1. Obszarem działania PSSE jest teren powiatu płockiego obejmujący 15 gmin oraz miasto Płock na prawach powiatu. W latach 2012–2014 (do 30 czerwca) na terenie powiatu płockiego funkcjonowało jedno kąpielisko – kąpielisko „Sobótka” w Płocku, wyznaczone na obszarze wodnym zalewu „Sobótka”. Organizatorem kąpieliska był Miejski Zespół Obiektów Sportowych J.B. w Płocku. Liczba miejsc wykorzystywanych do kąpiele w ww. okresie ulegała zmianom i wynosiła: pięć w 2012 r.⁵, pięć w 2013 r.⁶, trzy w 2014 r. (wg stanu na 30 czerwca)⁷.

(dowód: akta kontroli str. 6-47, 178, 201, 548-549)

PPIS w odniesieniu do przyczyn zmniejszenia liczby miejsc wykorzystywanych do kąpiele wyjaśnił, że w latach 2012–2014 zmiany te nie były związane z jakością wody w tych miejscach. Wynikały one z decyzji organizatorów. W sezonie kąpielowym w 2014 r. liczba miejsc wykorzystywanych do kąpiele może ulec zmianie.

(dowód: akta kontroli str. 283-284)

2. W latach 2012–2014 (do 30 czerwca) PPIS otrzymywał od Prezydenta Miasta Płocka do zaopiniowania projekty uchwał Rady Miasta Płocka w sprawie wykazu

⁴ Dz.U. Nr 86 poz. 478.

⁵ 1) Centrum wypoczynku i rekreacji RELAX w Zdworzu, dla którego organizatorem było Centrum Wypoczynku i Rekreacji RELAX w Zdworzu, 2) EXPLORIS Koszelówka, dla którego organizatorem był TP Edukacja i wypoczynek Sp. z o.o., 3) Soczewka, dla którego organizatorem był Urząd Gminy w Nowym Duninowie, 4) Ośrodek Wypoczynkowy Zacisze Koszelówka, dla którego organizatorem był Ośrodek Wypoczynkowy Zacisze Koszelówka, 5) Ośrodek Wypoczynkowy Zacisze BIS Koszelówka, dla którego organizatorem był Ośrodek Wypoczynkowy Zacisze BIS Koszelówka.

⁶ 1) Zdwórz, dla którego organizatorem była P.P.H.U. Marta Myślownia, 2) EXPLORIS Koszelówka, dla którego organizatorem był TP Edukacja i Wypoczynek Sp. z o.o., 3) Soczewka, dla którego organizatorem był Urząd Gminy w Nowym Duninowie, 4) Ośrodek Wypoczynkowy Zacisze Bis Koszelówka, dla którego organizatorem był Ośrodek Wypoczynkowy Zacisze Bis Koszelówka, 5) Ośrodek Wypoczynkowy Zacisze Koszelówka, dla którego organizatorem był Ośrodek Wypoczynkowy Zacisze Koszelówka.

⁷ 1) Zdwórz, dla którego organizatorem był P.P.H.U. Marta Myślownia, 2) EXPLORIS Koszelówka, dla którego organizatorem był TP Edukacja i Wypoczynek Sp. z o.o., 3) Soczewka, dla którego organizatorem był Urząd Gminy w Nowym Duninowie.

kąpielisk na terenie Płocka. W uchwałach wymieniano tylko jedno kąpielisko na terenie Płocka – kąpielisko „Sobótka”. Do projektów uchwał załączano wnioski organizatora kąpieliska, tj. Miejskiego Zespołu Obiektów Sportowych J.B. w Płocku.

(dowód: akta kontroli str. 39, 48, 50-69, 74-92, 95-113, 305-313, 552-555)

3. PPIS pozytywnie zaopiniował projekty ww. uchwał i opinie przekazał do Urzędu Miasta Płocka, dotrzymując 14-dniowego terminu określonego w art. 34a ust. 9 ustawy – *Prawo wodne*.

(dowód: akta kontroli str. 48,70,93,105, 114)

Terminy rozpoczęcia sezonu kąpielowego w 2013 r. i 2014 r., określone w projektach uchwał Rady Miasta Płocka, wykraczały poza okres sezonu kąpielowego wskazany w art. 9 ust. 1 pkt 10b ustawy – *Prawo wodne*, obejmujący okres od 15 czerwca do 30 września. W 2013 r. zaplanowano rozpoczęcie sezonu kąpielowego od 14 czerwca, a w 2014 r. od 12 czerwca.

PPIS wyjaśnił, że: „ww. projekty uchwał opiniowane były w zakresie kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a więc dotyczyły aspektów higienicznych – jakości zdrowotnej wody w kąpielisku. PPIS w Płocku nie oceniał projektów uchwał pod kątem administracyjno-prawnym. Z informacji jakie posiadamy z Urzędu Miasta, organizator kąpieliska uzasadniał podane w projektach daty rozpoczęcia sezonów kąpielowych odpowiednio: 14 czerwca w 2013 r. i 12 czerwca w roku 2014, z tym, że w obu przypadkach przed udostępnieniem kąpieliska do kąpeli na wodach Zalewu „Sobótka” organizowane będą zawody wioślarskie, w związku z czym chciał uzyskać wcześniej dokonaną przez PPIS w Płocku ocenę jakości wody w kąpielisku. Ponieważ wcześniejszy o jeden dzień w roku 2013 i o 3 dni w roku 2014 termin rozpoczęcia sezonu kąpielowego nie miały wpływu na ocenę jakości wody w kąpielisku, PPIS w Płocku zaopiniował ww. projekty pozytywnie”.

(dowód: akta kontroli str. 289-290)

4. W latach 2012-2014, Wydział Kształtowania Środowiska Urzędu Miasta Płocka przekazał PPIS uchwały Rady Miasta Płocka w sprawie określenia wykazu kąpielisk na terenie Gminy–Miasta Płocka wraz z ewidencją kąpielisk w następujących terminach: w dniu 14 maja 2012 r. – uchwałę z dnia 24 kwietnia 2012 r., w dniu 7 maja 2013 r. – uchwałę z dnia 30 kwietnia 2013 r., w dniu 27 maja 2014 r. – uchwałę z dnia 29 kwietnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 48,71-73,94,115-116)

5. PPIS wyznaczył dwa punkty poboru wody w kąpielisku, określając m.in. ich współrzędne geograficzne. W badanym okresie organizator kąpieliska przekazał do PPIS projekty harmonogramów poboru próbek wody z kąpieliska do badania jakości wody:

- harmonogram z dnia 14 maja 2012 r., z terminami poboru próbek wody w dniach: 4 czerwca 2012 r. – przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego oraz w sezonie – 2 lipca i 30 lipca 2012 r.,
- harmonogram z dnia 25 marca 2013 r., z terminami poboru próbek wody w dniach: 4 czerwca 2013 r. – przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego oraz w sezonie – 2 lipca i 2 sierpnia 2013 r.,
- harmonogram z dnia 11 czerwca 2014 r., z terminami poboru próbek wody w sezonie kąpielowym, w dniach 2 lipca, 18 lipca, 1 i 13 sierpnia 2014 r.

PPIS wyjaśnił, że ww. harmonogramy były akceptowane drogą „milczącej zgody”.

W 2012 r. badania jakości wody w kąpielisku, wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej, przeprowadzało Laboratorium Badania Wód PSSE w Płocku, natomiast od 2013 r. – Sp. z o.o.

(dowód: akta kontroli str. 48,62, 129, 151, 173-174, 291-294, 513, 515)

6. Liczba wykonanych poborów prób i badań jakości wody w kąpielisku „Sobótka” wyniosła:

- w 2012 r. – trzy, zgodnie z harmonogramem,
- w 2013 r. cztery, w tym trzecie i czwarte niezgodnie z harmonogramem (trzecie badanie wykonano w dniu 9 sierpnia 2013 r., tj. 7 dni później niż określono w harmonogramie, a czwarte badanie, wykonane w dniu 13 sierpnia 2013 r., nie było objęte harmonogramem),
- w 2014 r., do czasu zakończenia kontroli, wykonano jedno badanie wody w kąpielisku, przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, nieobjęte harmonogramem.

(dowód: akta kontroli str. 130-150, 152-163, 278-281)

7. W kontrolowanym okresie, organizatorzy miejsc wykorzystywanych do kąpielii zlecali laboratorium PSSE w Płocku wykonywanie badań jakości wody, w ramach kontroli wewnętrznych. Stwierdzono przypadki wykonania mniej niż dwóch badań jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpielii (wymaganych art. 34d ust. 1 ustawy – *Prawo wodne*) z powodu wcześniejszego ich zamknięcia. Dotyczyło to trzech miejsc wykorzystywanych do kąpielii⁸ w 2012 r. oraz dwóch⁹ – w 2013 r.

Informacje o zakończeniu sezonu kąpielowego w miejscach wykorzystywanych do kąpielii PPIS otrzymał telefonicznie od organizatorów tych miejsc.

(dowód: akta kontroli str. 179-185, 232-277, 278-281, 487-507, 517-522, 536-547, 552-555)

8. W badanym okresie PPIS nie stwierdził przypadków pogorszenia jakości wody w kąpielisku i w miejscach wykorzystywanych do kąpielii; nie otrzymał również zgłoszeń dotyczących zaistnienia takiej sytuacji od organizatorów tych obiektów.

(dowód: akta kontroli str. 180, 184-185)

9. Badania jakości wody w kąpielisku wykonywane były w ramach kontroli wewnętrznej: w 2012 r. przez laboratorium PSSE w Płocku – laboratorium badawcze akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji (zwane dalej PCA), a w 2013 r. przez laboratorium Sp. z o.o., również akredytowane przez PCA¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 152-159, 175-177, 204-217, 282, 510-511, 531-535, 556-563)

10. Kontrole urzędowe PPIS jakości wody w kąpielisku przeprowadzone zostały w dniach: 20 sierpnia 2012 r., 19 sierpnia 2013 r. i 11 czerwca 2014 r. Kontrole urzędowe jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpielii nie były przeprowadzane. Ponadto, w latach 2012–2013 PPIS przeprowadził cztery kontrole stanu sanitarnego kąpieliska (po dwie w każdym roku) oraz 11 kontroli w ośrodkach wczasowych, u organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpielii, nie stwierdzając nieprawidłowości.

⁸ Ośrodek wypoczynkowy „Zacisze – Bis”, Ośrodek wypoczynkowy Zacisze Koszeliówka, Centrum Wypoczynku i Rekreacji Relax w Zdworzu.

⁹ Ośrodek wypoczynkowy „Zacisze – Bis” oraz Exploris Koszeliówka.

¹⁰ Zakres akredytacji obejmował m.in. pobieranie próbek wody oraz badania mikrobiologiczne wody do spożycia, a także badania sensoryczne wody.

(dowód: akta kontroli str. 142-150, 164-172, 192-195, 361-367, 315-490, 525-530, 551, 548-549)

11. W latach 2012–2014 (I półrocze) PPIS dokonywał ocen bieżących jakości wody w kąpielisku i wydawał komunikaty w tej sprawie: w 2012 r. – w dniu 12 czerwca; w 2013 r. – w dniach: 13 czerwca, 7 i 26 sierpnia, w 2014 r. – w dniu 11 czerwca. W ww. komunikatach informowano o dopuszczeniu do kąpieli (komunikaty wydane w latach 2012-2013) lub orzekano przydatność wody do kąpieli (komunikat z 2014 r.).

(dowód: akta kontroli, str.: 152-159, 183-191, 200, 291-294, 510-511, 517-523)

12. PPIS dokonywał ocen jakości wody we wszystkich miejscach wykorzystywanych do kąpieli w powiecie płońskim i wydawał komunikaty o przydatności wody do kąpieli, i tak: w 2012 r. – trzy komunikaty dla pięciu miejsc wykorzystywanych do kąpieli (w dniu 15 czerwca, 25 czerwca i 26 czerwca), w 2013 r. – cztery komunikaty dla pięciu miejsc wykorzystywanych do kąpieli (w dniu 27 czerwca, 4 lipca, 8 lipca, 7 sierpnia, w tym dwa komunikaty dla miejsca „Soczewka”), w 2014 r. – trzy komunikaty dla trzech miejsc wykorzystywanych do kąpieli (dwa w dniu 24 czerwca i jeden w dniu 27 czerwca). We wszystkich ww. komunikatach orzekano przydatność wody do kąpieli.

(dowód: akta kontroli str. 218-231, 494, 501, 506)

13. Zadania związane ze sprawowaniem nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscach wykorzystywanych do kąpieli wykonywało trzech pracowników Sekcji Higieny Komunalnej PSSE. Zdaniem PPIS zasoby kadrowe były wystarczające do realizacji ww. zadań.

(dowód: akta kontroli str. 185)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2012–2013 PPIS nie ustalał z organizatorem kąpieliska harmonogramu pobierania próbek wody z kąpieliska do badań i nie kwestionował harmonogramu przedłożonego przez organizatora kąpieliska, pomimo że harmonogram ten uwzględniał mniejszą liczbę próbek wody do badania niż to wynika z ustawy – *Prawo wodne*.

Zgodnie z art. 163 ust. 4 pkt 1 ustawy – *Prawo wodne*, kontrola wewnętrzna obejmuje ustalenie do dnia 15 czerwca, w porozumieniu z właściwym państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym, harmonogramu pobrania próbek wody z kąpieliska w sezonie kąpielowym (zwanego dalej *harmonogramem pobrania próbek*). Art. 163a ust. 1 ustawy – *Prawo wodne* stanowi, że harmonogram pobrania próbek uwzględnia terminy pobierania i analizy nie mniej niż czterech próbek w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpieliska, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca.

W latach 2012–2013 PPIS przyjął w formie „milczącej zgody” harmonogramy pobrania próbek wody z kąpieliska „Sobótka” przesłane przez organizatora kąpieliska, które uwzględniały wykonanie w ramach kontroli wewnętrznej jedynie dwóch poborów próbek wody do badań w 2012 r. oraz dwóch – w 2013 r.

Tak więc organizator kąpieliska, w sezonach kąpielowych w latach 2012–2013, nie wykonał wymaganej w ramach kontroli wewnętrznej liczby badań jakości wody w kąpielisku.

PPIS wyjaśnił, że: „w okresie sprawozdawczym 2012–2013 w każdym piśmie zawierającym harmonogram poboru próbek wody z kąpieliska organizator podawał trzy terminy poboru, które wykonywał w ramach kontroli wewnętrznej. Czwarty termin poboru określała PSSE w Płocku. Pobór ten przeprowadzała PSSE w Płocku, w ramach kontroli urzędowej jakości wody w kąpielisku. W ten sposób osiągano wymaganą ilość 4 badań jakości wody w sezonie kąpielowym. Pierwszy pobór przeprowadzany był na kilka dni przed formalnym otwarciem sezonu kąpielowego, aby uzyskać wynik niezbędny do sporządzenia bieżącej oceny jakości wody w kąpielisku – jeszcze przed otwarciem kąpieliska. Pobór ten wliczany był do liczby wymaganych czterech poborów próbek wody w sezonie. Taki tryb poboru próbek wody przedstawiony jest jako właściwy w Serwisie Kąpielowym prowadzonym na stronach internetowych GIS. W roku 2014 kontrola urzędowa jakości wody w kąpielisku „Sobótka” została przeprowadzona przez PPIS w Płocku przed terminem otwarcia sezonu kąpielowego (w dniu 9 czerwca 2014 r.), natomiast organizator kąpieliska w przedstawionym harmonogramie zaplanował cztery pobory próbek wody, które będą przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej przez organizatora w trakcie sezonu kąpielowego.”

(dowód: akta kontroli str. 291-293, 513-516)

2. W latach 2012–2013 PPIS nie dokonywał urzędowej kontroli jakości wody w kąpielisku przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, do czego był zobowiązany art. 163 ust. 2 pkt 2 ustawy – *Prawo wodne*.

Badanie jakości wody w kąpielisku przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego wykonywał organizator kąpieliska.

PPIS wyjaśnił że: „w okresie sprawozdawczym 2012–2014 terminy poborów próbek wody do badań jakości wody w kąpielisku przeprowadzanych przez PSSE w Płocku w ramach kontroli urzędowej były tak dobrane, aby były spójne z terminami zaplanowanych kontroli sanitarnych kąpieliska „Sobótka”, ujętych w harmonogramie nadzoru nad obiektami (przyjmowanym corocznie dla Sekcji Higieny Komunalnej PSSE w Płocku). W obu sezonach przyjęto sierpniowy termin kontroli (19 sierpnia 2012 r., 20 sierpnia 2013 r.) jako najodpowiedniejszy, ponieważ przypadał w szczycie sezonu kąpielowego. Należy nadmienić, że corocznie w terminie do 12 czerwca harmonogramy poboru próbek wody z kąpieliska, z określonym w każdym terminie rodzajem kontroli (urzędowa/wewnętrzna), przedstawiane były Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie (zwanej dalej WSSE), która nie kwestionowała ich prawidłowości.”

(dowód: akta kontroli str. 513-516)

3. PPIS nie dołożył należytej staranności przy dokonywaniu w 2013 r. bieżących ocen jakości wody w kąpielisku miejskim „Sobótka”. PPIS uznawał wyniki badań, wykonywanych na zlecenie organizatora kąpieliska w ramach kontroli wewnętrznej, pomimo że zasadniczo różniły się od wyników badań uzyskiwanych przez laboratorium PSSE.

Zgodnie z § 7 *rozporządzenia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody* właściwy państwowy inspektor sanitarny przeprowadza bieżącą ocenę jakości wody w kąpielisku, na podstawie sprawozdań z badań jakości wody, wykonywanych, zgodnie z metodami referencyjnymi, w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej.

W toku kontroli NIK stwierdzono, że podstawą bieżącej oceny jakości wody w kąpielisku w sezonie kąpielowym w 2013 r. były m.in. wyniki badań wykonanych przez laboratorium Sp. z o.o. na zlecenie organizatora kąpieliska, w ramach kontroli wewnętrznej. Na podstawie tych wyników PPIS wydał oceny bieżące (pozytywne)

jakości wody w kąpielisku. Stwierdzono przy tym, że wyniki badań Sp. z o.o. zasadniczo różniły się od wyników badań przeprowadzanych przez laboratorium PSSE, bowiem nie wykazywały obecności w wodzie bakterii *Escherichia coli* (we wszystkich pobranych próbach) i Enterokoków kałowych (w 75% pobranych prób), podczas gdy wyniki uzyskiwane przez laboratorium PSSE zawsze wykazywały obecność w wodach kąpieliska ww. mikroorganizmów.

PPIS wyjaśnił, że „a. Wyniki badań jakości wody w sezonie kąpielowym 2013 przeprowadzane w ramach kontroli wewnętrznej organizatora kąpieliska „Sobótka” wykonywane były na zlecenie organizatora przez laboratorium [...]”¹¹. Dokonano poborów wody do badań w dniach: 04.06, 02.07, 09.08 i 13.08. Oznaczane parametry to: Enterokoki i *Escherichia coli*. Uzyskane wyniki przedstawiały następujące wartości: „0” – w odniesieniu do *E. coli* we wszystkich badaniach i „0” w odniesieniu do Enterokoków, z wyjątkiem badania z dnia 09.08.2014 gdzie ilość Enterokoków wynosiła 36 i 58 (każde badanie obejmowało 2 próbki, po jednej w każdym punkcie poboru) PSSE w Płocku przeprowadziła urzędową kontrolę jakości wody w dniu 18.08.2014 – sprawozdanie LSW/600/1067 – 1068/2013 z dnia 20.08.2013 r. Otrzymane wyniki wykazały odpowiednio ilość oznaczanych drobnoustrojów: *Escherichia coli* - $34 \pm 7,5$ i $24,6 \pm 5,4$, Enterokoki - $7,5$ ($3,98 \pm 14,35$) i $45,2 \pm 10,9$. Jak widać, uzyskane wyniki różniły się, ale biorąc pod uwagę dopuszczalne wartości odpowiednio *E. coli* - ≤ 1000 i Enterokoki - ≤ 400 , trudno twierdzić, że uzyskane wartości wyników w obu rodzajach kontroli: wewnętrznych i urzędowej są uderzająco odmienne. Wyniki badania przeprowadzonego w ramach kontroli urzędowej, inaczej niż większość wyników przedstawionych w sprawozdaniach z kontroli wewnętrznych, wykazują obecność oznaczanych drobnoustrojów w badanej wodzie, lecz uwzględniając charakter badanej wody (zbiornik otwarty) przyjmują wartości bardzo niskie.

b. w związku ze stanem opisanym w pkt. a. PPIS w Płocku przyjął do wiadomości wyniki badań laboratoryjnych jakości wody w kąpielisku przeprowadzonych przez organizatora w ramach kontroli wewnętrznych. (...)

Badanie urzędowe jakości wody w kąpielisku „Sobótka” przeprowadzone w dniu 19.08.2014 r. potwierdziło przydatność wody do kąpiei.”

(dowód: akta kontroli, str. 517-523)

4. W latach 2012–2013 PPIS nierzetelnie sporządzał sezonowe oceny jakości wody w kąpielisku „Sobótka”, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody.

Sporządzone oceny sezonowe nie zawierały krótkiego opisowego podsumowania wszelkich środków zarządzania podejmowanych przez organizatora, organy gminy, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz inne zainteresowane podmioty, określonego w § 6 ust. 2 i 3 ww. rozporządzenia.

W latach 2012–2013, po zakończeniu sezonu kąpielowego, PPIS przekazywał do WSSE pliki sprawozdawcze, które stanowiły podstawę do opracowania przez Głównego Inspektora Sanitarnego sprawozdania o jakości wody w kąpieliskach dla Komisji Europejskiej. Pliki te (w formie tabel, w układzie określonym przez WSSE) zawierały wyniki monitoringu jakości wody w kąpielisku miejskim „Sobótka”, w tym m.in. informacje o wynikach wykonanych badań wody i wystąpieniu sytuacji wyjątkowych, np. krótkotrwałego zanieczyszczenia wody. W latach 2012–2013 krótkotrwałe zanieczyszczenia wody w kąpielisku nie wystąpiły.

¹¹⁾ Na podstawie art. 23 w zw. z art. 43 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2014 r., poz. 121).

Zdaniem PPIS przekazanie do WSSE informacji nt. jakości wody w kąpielisku stanowiło wypełnienie obowiązku sporządzenia ocen sezonowych.

W ocenie NIK zakres informacji przekazanych do WSSE nie odpowiadał zakresowi oceny sezonowej określonego w § 6 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody, który wskazuje na czym polega przygotowanie oceny sezonowej oraz definiuje środki zarządzania, które tą oceną należy objąć. Przekazane do WSSE pliki sprawozdawcze nie zawierały krótkiego opisowego podsumowania wszelkich środków zarządzania podejmowanych przez organizatora, organy gminy, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz inne zainteresowane podmioty, w tym w szczególności nie odnosiły się do: harmonogramu pobrania próbek; informowania społeczeństwa; czynności podjętych w celu zapobiegania narażeniu osób kąpiących się na działanie zanieczyszczeń oraz obniżenia ryzyka zanieczyszczenia.

W udzielonych wyjaśnieniach PPIS wskazał, że: „w okresie sprawozdawczym 2012–2013, po zakończeniu sezonu kąpielowego, PPIS w Płocku przedstawiał WSSE w Warszawie oceny sezonowe jako raporty w formie elektronicznej (...) w zakresie jakości wody w kąpieliskach. Raport zawierał dane dotyczące całego sezonu, w tym: daty poboru wody do badań i wyniki tych badań, informacje dot. ewentualnego wystąpienia sytuacji wyjątkowych (...) i inne uwagi. (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 291-294, 508-509)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

1.2. Współpraca z organami wykonawczymi gmin oraz organizatorami kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osób przebywających na terenie tych obiektów wodnych

Opis stanu faktycznego

1) PSSE prowadziła kontrole stanu sanitarnego kąpieliska i miejsc wykorzystywanych do kąpeli (nad jeziorem Zdrowskim i jeziorem Soczewka), urzędowe kontrole jakości wody w kąpielisku „Sobótka”, zlecone badania jakości wody w kąpielisku (tylko w 2012 r.) oraz w miejscach wykorzystywanych do kąpeli. W latach 2012–2013 kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w każdym z obiektów co najmniej dwukrotnie w sezonie. Ustalenia kontroli dokumentowano w protokołach. Zakres ww. kontroli obejmował szczegółową ocenę wyposażenia i oznakowania oraz stanu sanitarno-technicznego kąpieliska, postępowania z odpadami stałymi i płynnymi, stan utrzymania plaży, dokumentację zdrowotną pracowników; przeprowadzano także organoleptyczną ocenę wody w kąpielisku.

Nie stwierdzano nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarnego ww. obiektów. Badania jakości wody wykazywały jej przydatność do kąpeli. Ustalenia kontroli oraz oceny jakości wody przekazywano organizatorom ww. obiektów, niezwłocznie po ich sporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 306-320)

2. PPIS nie stwierdził w badanym okresie jakości wody nieprzydatnej do kąpeli w kąpielisku i miejscach wykorzystywanych do kąpeli. W związku z tym nie podejmował działań zmierzających do zobowiązania organizatora kąpieliska do ustalenia przyczyny zanieczyszczenia i podjęcia działań w celu ochrony zdrowia ludzkiego i poprawy jakości wody.

(dowód: akta kontroli str. 28-33)

3. PPIS nie nałożył w latach 2012–2014 (I półrocze) na organizatora kąpieliska i organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpieli kar grzywny z powodu niestosowania wymagań przepisów prawa dotyczących zapewnienia jakości wody w kąpielisku i miejscach wykorzystywanych do kąpieli.

(dowód: akta kontroli str. 34-38)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

W 2013 r. PPIS, w ramach kontroli urzędowej, o której stanowi art. 163 ust. 1 i 2 ustawy – *Prawo wodne*, nierzetelnie dokonywał oceny kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora kąpieliska miejskiego „Sobótka” w Płocku.

Art. 163 ust. 2 pkt 3 ustawy – *Prawo wodne* stanowi, że w ramach kontroli urzędowej organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą ocenę kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora kąpieliska. Zgodnie z art. 163 ust. 4 ustawy – *Prawo wodne*, kontrola wewnętrzna obejmuje m.in.:

- badanie wody z kąpieliska, w zakresie i metodami referencyjnymi zgodnymi z przepisami wydanymi na podstawie art. 50 ust. 3,
- dokumentowanie i niezwłoczne przekazywanie wyników badań właściwemu państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu.

Ponadto, przepis § 10 *rozporządzenia w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody* wskazuje, że oceny kontroli wewnętrznej wykonywanej w ramach urzędowej kontroli jakości wody w kąpielisku dokonuje się m.in. przez ocenę prowadzonej dokumentacji, wymaganej od organizatora kąpieliska.

Kontrole urzędowe kąpieliska „Sobótka” przeprowadzone przez PPIS w latach 2012–2013, nie odnosiły się do poprawności dokumentowania wyników badań jakości wody, wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej. W szczególności nie odniesiono się do niżej wymienionych nieprawidłowości stwierdzonych przez NIK w sprawozdaniach z badań, przeprowadzonych w 2013 r. na zlecenie organizatora kąpieliska przez Sp. z o.o.:

- sprawozdania były niekompletne, tj. w części sprawozdań nie podano dopuszczalnych wartości mikrobiologicznych wskaźników zanieczyszczeń w wodzie kąpieliska lub nazwy aktu prawnego określającego te wartości,
- w sprawozdaniach podano, że do oceny jakości wody w kąpielisku na podstawie prób pobranych w dniach 4 czerwca i 2 lipca 2013 r., przyjęto kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*¹², zamiast w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w *sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli*.

PPIS wyjaśnił, że: „(...) w 2013 r. otrzymywał od organizatora kąpieliska „Sobótka” sprawozdania z badań jakości wody przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej. Badania przeprowadzało laboratorium (...) Sp. z o.o. Wymienione laboratorium znajduje się w wykazie laboratoriów zatwierdzonych przez PIS do przeprowadzania badań jakości wody do spożycia. Sprawozdania z badań oznaczone były znakiem PCA, a metody badania oznaczanych parametrów podane w sprawozdaniach były zgodne z podanymi w rozporządzeniu z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (były referencyjne).

¹² Dz U. Nr 61, poz. 417 z późn zm.

Brak podania w sprawozdaniach wartości dopuszczalnych oznaczanych parametrów czy podanie niewłaściwej podstawy prawnej, przedstawiciel laboratorium Sp. z o.o. tłumaczył, w rozmowie telefonicznej w 2013 r. z pracownikiem PSSE w Płocku, błędami pisarskimi powstałymi przy nanoszeniu wyników analiz do formularza sprawozdania (...).

(dowód: akta kontroli str. 510-512, 517-523)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie

2. Ocena wykonywania obowiązków informacyjnych i sprawozdawczych

2.1. Wykonywanie obowiązków informacyjnych wobec organów wykonawczych gmin, organizatorów kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli oraz wojewodów

Opis stanu faktycznego

1. W badanym okresie PPIS przekazywał organizatorowi kąpieliska i organizatorom miejsc wykorzystywanych do kąpeli komunikaty zawierające bieżące oceny jakości wody, niezwłocznie po wykonaniu badań przez laboratorium PSSE oraz w 2013 r. przez Sp. z o.o. Informacje o jakości wody w kąpielisku i miejscach wykorzystywanych do kąpeli zamieszczane były również w corocznych ocenach stanu sanitarnego Miasta Płocka i powiatu płockiego, opracowywanych przez PSSE.

(dowód: akta kontroli str. 117-128, 186-191, 218-231, 494, 501, 506)

2. W badanym okresie PPIS nie wydał decyzji o zakazie kąpeli w kąpielisku i miejscach wykorzystywanych do kąpeli, w związku z czym nie przekazywał informacji w tym zakresie właściwym organom, organizatorom kąpieliska i miejsc wykorzystywanych do kąpeli.

(dowód: akta kontroli str.285-288)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

W latach 2012–2013 PPIS nie przekazał Prezydentowi Miasta Płocka sezonowych ocen jakości wody w kąpielisku. Stanowiło to naruszenie art. 34e ust. 1 ustawy – *Prawo wodne*, który stanowi, że państwowy powiatowy inspektor sanitarny jest obowiązany do nieodpłatnego, niezwłocznego przekazywania wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji dotyczących oceny jakości wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpeli, klasyfikacji wody w kąpielisku oraz zakazu kąpeli. Informacje te wójt, burmistrz, prezydent miasta niezwłocznie zamieszcza w ewidencji kąpielisk.

PPIS wyjaśnił, że: „(...) Prezydent Miasta Płocka i organizator kąpieliska ...otrzymywali na bieżąco komunikaty PPIS ...dot. wyników oceny bieżącej jakości wody w kąpielisku, dostarczane w formie pisemnej pocztą”.

(dowód: akta kontroli str. 508-509)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2.2. Wykonywanie obowiązków sprawozdawczych wobec wojewódzkiego i Głównego Inspektora Sanitarnego

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2012–2014 (do 30 czerwca) nie wystąpiły przypadki zawieszenia przez organizatora kąpieliska harmonogramu poboru prób wody z kąpieliska, w związku z czym PPIS nie sporządzał sprawozdań w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 295, 299)

2. W badanym okresie PPIS gromadził, analizował i oceniał dane uzyskane w wyniku wewnętrznych i urzędowych kontroli jakości wody w kąpielisku „Sobótka”. Dane te na bieżąco były przekazywane do WSSE w celu aktualizacji internetowego serwisu kąpieliskowego (prowadzonego przez Główny Inspektorat Sanitarny, pod adresem <http://sk.gis.gov.pl/panel/hi.php>).

W sezonach kąpielowych w 2012 r. i 2013 r. PPIS przekazywał do WSSE bieżące oceny jakości wody w kąpielisku oraz publikował komunikaty informujące o jakości wody w kąpielisku. Corocznie, przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, PPIS przysyłał do WSSE wykaz kąpielisk sporządzony według zasad i wzorców określonych w wytycznych przygotowanych przez GIS. Przed rozpoczęciem każdego sezonu przysyłał również do WSSE harmonogram pobierania próbek wody w kąpielisku. Harmonogram był ponownie wysyłany do WSSE po zakończeniu sezonu kąpielowego wraz z aktualizacją, uzupełniony o wyniki badań jakości wody i bieżące oceny.

Po zakończeniu każdego sezonu kąpielowego, PPIS przysyłał do WSSE raport – ocenę sezonową kąpieliska, która zawierała następujące dane: wyniki badań jakości wody, informacje odnośnie sezonu kąpielowego (rozpoczęcie i zakończenie sezonu), informacje dotyczące wystąpienia sytuacji wyjątkowych i krótkotrwałego zanieczyszczenia.

(dowód: akta kontroli str. 295-304, 550)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

- 1) rzetelne przeprowadzanie kontroli urzędowej dotyczącej kąpieliska „Sobótka”, w szczególności:
  - a) coroczne ustalanie z organizatorem kąpieliska harmonogramu pobrania próbek wody z kąpieliska nie mniej niż czterech w sezonie kąpielowym, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca,
  - b) dokonywanie pełnej oceny kontroli wewnętrznej prowadzonej przez organizatora kąpieliska,
  - c) dokonywanie poboru, transportu i badania próbek wody z kąpieliska przed sezonem kąpielowym,
  - d) sporządzanie pełnych sezonowych ocen jakości wody w kąpielisku „Sobótka” oraz przekazywanie tych ocen Prezydentowi Miasta Płocka.
- 2) podejmowanie kontroli urzędowej jakości wody w kąpielisku w przypadkach, gdy wyniki badań wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej mogą wskazywać na nierzetelność przeprowadzonych badań.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 5 sierpnia 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Środowiska

Dyrektor
Anna Krzywicka

Kontrolerzy:

Krzysztof Nowek
główny specjalista
kontroli państwowej

Jacek Szymański
główny specjalista
kontroli państwowej